

Κούρεμα καταθέσεων: Νεοφιλελεύθερη τρομοκρατία στην Ευρώπη

του Γιάννη Μηλιού

Οι δηλώσεις του επικεφαλής του Eurogroup κάθε άλλο παρά τυχαίες ή «ερασιτεχνικές» μπορούν να θεωρηθούν. Όσοι παρακολουθούμε προσεκτικά τον τρόπο άσκησης της επικοινωνιακής πολιτικής από τα νεοφιλελεύθερα κέντρα εξουσίας ξέρουμε ότι η τρομοκρατία του κοινού είναι ο τρόπος εισαγωγής ενός θέματος στην ατζέντα. Οι δηλώσεις αυτές επί της ουσίας αποτελούν ένα σήμα προς όλες τις κατευθύνσεις ότι οι καταθέσεις δεν είναι πλέον ... καταθέσεις, αντιμετωπίζονται ως «επενδύσεις» χρηματικού κεφαλαίου που τοποθετείται σε μια τράπεζα με σκοπό το κέρδος και αν οι «επενδύσεις» δεν αποδώσουν ο καταθέτης - «επενδυτής» θα χάσει μέρος ή και ολόκληρο το χρηματικό του κεφάλαιο.

Πρόκειται για αλλαγή πολιτικής («επίλυση του προβλήματος με ίδια μέσα» αντί για «διάσωση», “bail-in” αντί για “bail-out”), που διατηρεί όμως το στοιχείο της κοινωνικής τρομοκρατίας (ειδικά όπως εμφανίστηκε στην αρχική εκδοχή της στην Κύπρο, που περιελάμβανε και το κούρεμα των πολύ μικρών καταθέσεων, δηλαδή των καταθέσεων κατά κανόνα μεσαίων και χαμηλών μισθωτών στρωμάτων). Αλλά και το κούρεμα για ποσά πάνω από εκατό χιλιάδες αφορά σε σημαντικό βαθμό ασφαλιστικούς και κοινωνοφελείς οργανισμούς, όπως και το κεφάλαιο κίνησης μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και θα οδηγήσει ένα μέρος από αυτές στη χρεοκοπία και στο κλείσιμο, μέσω της χρηματοπιστωτικής ασφυξίας που έχει δημιουργήσει. Αυτή η εξέλιξη θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της ανεργίας, τη μείωση της ζήτησης και την ταχύτατη ανάπτυξη του λεγόμενου καθοδικού σπινάλ της ύφεσης. Η Κύπρος θα ζήσει σε fast forward ότι ζει η Ελλάδα τα τρία τελευταία χρόνια.

Πέρα από τις κοινωνικές επιπτώσεις αυτής της πολιτικής θα υπάρχουν συνέπειες στην οικονομία της Ευρωζώνης συνολικά, οι οποίες θα επιβαρύνουν ακόμη περισσότερο το κοινωνικό ζήτημα. Πρόκειται για ένα φαύλο κύκλο. Συγκεκριμένα, η βίαιη συρρίκνωση του τραπεζικού τομέα της Κύπρου θα επιφέρει πλήγματα και στους τραπεζικούς τομείς που είναι περισσότερο συνδεδεμένοι με αυτόν.

Επίσης όταν με την εμβάθυνση της ύφεσης ανακύψει ζήτημα «χρεοκοπίας» μεγαλύτερων τραπεζικών ιδρυμάτων, π.χ. στην Ισπανία ή την Ιταλία, τα νεοφιλελεύθερα κέντρα είναι πιθανό να επιλέξουν και πάλι τη στρατηγική του bail-in. Όπως είδαμε στην Κύπρο πρόκειται για μια κίνηση πολεμικού τύπου, που πέρα από όλα τα υπόλοιπα επιβάλλει και περιορισμούς στην κίνηση κεφαλαίων. Άρα στην προσπάθειά τους να εμβαθύνουν την ενοποίηση της Ευρωζώνης προς μια ακραιφνώς νεοφιλελεύθερη κατεύθυνση, οι νεοφιλελεύθεροι επιλέγουν πολιτικές που την αποσταθεροποιούν. Ο μόνος τρόπος να συνεχιστεί η ενοποίηση με αυτές τις πολιτικές είναι η πλήρης καθυστόταξη των κοινωνιών στα συμφέροντα του μεγάλου κεφαλαίου. Η διαδικασία αυτή έχει ξεκινήσει από τον ευρωπαϊκό «Νότο» και την Ιρλανδία, αλλά ούτε ο «Βορράς» μπορεί να παραμείνει θωρακισμένος: Η κρίση οδεύει γρήγορα προς το «κέντρο», όπως άλλωστε έδειξαν και τα στοιχεία του τελευταίου τριμήνου του 2012, σύμφωνα με τα οποία η Γερμανία και η Γαλλία είχαν αρνητικούς ρυθμούς μεγέθυνσης για πρώτη φορά μετά από το 2009.

Η ανατροπή αυτής της πολιτικής αποτελεί λοιπόν μονόδρομο για την κοινωνική πλειοψηφία. Ανατροπή που πρέπει να έρθει πολύ σύντομα.